

SAMOBORSKI LIST

Glasilo za lokalne interese.

God. XII.

U Samoboru, 15. ožujka 1917.

Br. 6.

„Samoborski List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — PRETPLATA na godišnjicu za domaće K 2-50, vanjske K 3, a za inozemstvo K 4-50.“

Uprava i uređništvo nalazi se
TRG LEOPOLDA SALVATORA br. 3
(tiskara S. Šek.)

OGLASE prima uprava prema cjeniku. Za oglas, koji se više puta svrćuće, daje se značajniji popust. Rukopisi se ne vraćaju.

Pristojbe za poštanske doznačnice.

Pošta je ustanovljeno, da stranke ne frankiraju propisno poštanske doznačnice, te uslijed toga uzrokuju poštanskim organima suvišna posla, upozoruje trgovačka i obrtnička komora zagrebačka, da poštanske novčane doznačnice potpadaju ovim pristojbama:

Do doznačene svote od 10 K iznosi pristojba u prometu sa Hrvatskom i Magjarskom 15 fil, a u prometu sa Austrijom i Bosnom 20 fil. Preko te svote plaća se za svakih daljnjih 50 K ili odlomak tog iznosa po 5 fil. više. Ako doznačnicu određeni ured dostavlja, odnosno isplaćuje naslovniku na domu, ima predatelj podmiriti unapred u markama isplatu, koja iznosi do 10 K 5 fil, a preko toga iznosa 10 fil. Isplatu pristojbu valja podmiriti samo za doznačnice u prometu sa Hrvatskom i Magjarskom, a sjedišta ureda, koji isplaćuju doznačnice na domu jesu na području Hrvatske ova: Bjelovar, Brod, Gospić, Karlovac, Koprivnica, Krapina, Knjeveci, Mitrovica, Nova Gradiška, Ogulin, Osijek, Petrinja, Petrovaradin, Požega, Ruma, Senj, Sisač, Varaždin, Vinkovci, Virovitica, Vukovar, Zagreb i Zemun. Od isplatne pristojbe oproštene su doznačnice, naslovljene na portoprostne oblasti, voznike nomčadskog stazeža, te brzolavne i ekspresne doznačnice, a ne potpadaju joj ni doznačnice, određene za Austriju, Bosnu, Bugarsku i Njemačku.

Samobor na Drini:

Bit će bez dvojbe mnogo naših čitatelja, koji ne znadu, da osim našeg ubavog Samobora imade još jedan Samobor i to u Bosni ponosnoj, a poznat je po najboljim sokolovima, što su ih nekoć age i begovi u tom kraju dali hvatati i upotrebljavati ih za lov. „Sarajevski list“ u svom šejtonu „Lov sa sokolovima“ priploćuje o tom „Samoboru“ ove redke:

Samobor na Drini je visoka hridina, koja se strmo ruši od sjevero-istoka prema jugo-zapadu. Na njoj je pukla samoborska strma ravan, opkoljena strmim i nepristupnim klisurama, a između ovih je najviša jugo-istočna, koja se okomito diže s podnožja Samobora do vrha, gdje orlovi viju svoja gnijezda. Ovuda su se — kako pripovijedaju — u staro doba na konopcima spuštali ljudi, te svojimagama i begovima tice orlučice (sokolide) hvatati, koji su ih za lov učili i upotrebljavali.

Zanimljiva je jedna stara pjesma, koja se sačuvala u rukopisu baš o samom Samoboru, gdje se pripovijeda kako je Herceg Stjepan imao jednog lijepog, prosijedog trogodinjeg sokola, kojeg je on običavao no-

Osim u Bugarsku i Njemačku nemogu se za sada u drugo carinsko inozemstvo šiljati novčane doznačnice, a u toj relaciji potpadaju ovim pristojbama: do svote od 50 K, 25 fil, a za svakih daljnjih 50 K ili odlomak toga iznosa po 25 fil. više.

Za promet u Hrvatskoj i Magjarskoj, a tako za taborske pošte služi rusičasta, sa Bosnu i Austriju selena, a za ostalo inozemstvo, te zaposjednuta područja šuta tiskanica doznačnice.

Ovozemnim interesentima preporučuje komora u svrhu orijentacije na pretplatu vrlo praktični priručnik, koji pod naslovom „Tarif za poštu i brojav“ izlazi na hrvatskom jeziku u Budimpešti (I. Maros u. 20), te mu godišnja pretplata iznosi K 4.

Skupština Gospodarskog društva u Samoboru.

U nedjelju dne 4. ožujka održavalo je Gospodarsko društvo u Samoboru u trgovišnoj vijećnici svoju 54 glavnu skupštinu. Od strane kr. kot. oblasti prisustvovao je kr. kot. prisilav g. J. Mohar. Članova je bilo oko 20.

Predsjednik v. g. M. Zjallé otvara skupštinu i pozdravlja članove. U 42 godine što društvo postoji trebalo je razviti više rada i preobraziti naš kraj u gospodarstve-

siti na svojoj desnoj ruci, te kojeg je on poslao s porukom knezu Dabisavu u grad Samobor, kojeg su Turci već bili pritijsnili. Ali vjerna ptica donese gorko plašuci samo tužnu vijest, da je Dabisav izdao grad Turcima. Ova je narodna stara pjesma u zbirci V. Bogičića pod naslovom „Knez Dabisav izdajnički predaje Samobor Turcima“, te glasi ovako:

Herceg Stjepan hranjaše sokola trojemitra
Onu lijepu pticu,

Držeći ga jedan dan na gospodskoj desnoj ruci,
Poče ti mu ovako sokolu besjedovati,

Zemaljski gospodar:
„Poletni mi, sokole, do grada do Samobora,
I ovako ti reci slavnu kralju Dabisavu,

Gradskom gospodaru:
„Ne daj, kneže Dabisave, Turkom grada
Samobora.

Ako ti je ponestalo ljepijeh mladijeh vitezova,
Kneže moj nebore,
Ja ću tebi ubrzo vitezovaš dobaviti;

Ako ti je ponestalo nebrojene drobne spence
Kneže Dabisave,
Ja ću tebi drobne spence za do volje dobaviti.“

Odljetio siv sokole vrh grada od Samobora,
Soko siva ptica,

nom pogledu. Slabi je bio interes za društvo. Tek rat prisilio je ljude, da se kupe oko društva, jer vide, koju korist im daje. Predsjednik želi, da se u krugu društva osnuje vinogradska i voćarska zadruga, koje su nam nužne. Stavlja na arce članovima, da se ugledaju u napredne krajeve naše domovine i služe se u obradbi tla strojevima.

Tajnik g. Franjo Lodeta izvještuje, da je društvo g. 1916. držalo 2 skupštine i 2 odborske sjednice. Na obim skupštinama držao je g. Pavao Cesar predavanje o obrani visograda. Među članove podijeljeno je lani 1250 kg modre galice, 253 litre lucerne djeteline a 162 l crvene djeteline, 8000 kg pšenice za sijanje, 2330 kg sijena, 100 mc umjetnog gnoja (superfosfata), 631 kg, alaina, 83 kg hypermagana, 202 kg rafije 2500 kg posija i 850 kg sumpora. Za god. 1917. naručeno je 47 mc galice, 35 mc sumpora, 300 kg rafije, 500 kg lucerne djeteline 500 kg crvene djeteline, 2 vagona krumpira, 250 kg alaina i 500 kg natrium thiosulfata. Nekoje su stvari prispjele, a neke će još doći. Sjemenja lucerne djeteline i sumpora se neće moći dobiti.

Blagajnik P. Lodeta izvjestio je o društvenoj blagajni sljedeće: U god. 1916. primljeno je 59.139 K 97 f, a izdano 58.498 K 94 f. Ostaje gotovina od 641 K 03 f. U Samoborskoj štedionici ima društvo uloženo 2255 K 82 f, a u Pučkoj štedionici 125 K

Taj se bješe soko ptica čudna čuda nagledao:
Odje knez s Turci šetaše po placi od Samobora,
Vjera ga ubila!

A brat njegov Ivanac s delijami vino pije,
Kad mi bješe ono čudo soko ptica ugledao
Soko siva ptica,

Letom bješe odletio hercegu na bjele dvore,
Bješe mu se posadio na njegovu desnu ruku,
Hercegu Stjepanu,

Pristao je cvjetiti ličće drjeva i kamena,
Cviteći je hercegu svu letinu kasovao,
Svomu gospodaru,

K'o knez s Turci šetaše po placi od Samobora,
A bratac mu Ivanac s delijami vino pije,
Vjera ga ubila!

Kad mi bješe ove riječi herceg Stjepan razumio,
Ovako je prist'o sokolu besjediti,
Svojoj vjernoj ptici:

„Da bih znao, sokole, da je sve toj za letinu,
Pero bi ti po pero od krilaca utamio
Moja vjerna ptica!

Da mi veće nikada huda glasa ne donesat!“
To eto veli narodna predaja o imenjaku
lijepog našeg gradića, o Samoboru gradu
na Drini.

P. P.

28 t. Članovi duguju na robu za 1916. 392 K 97 f. bivši skautistar J. S. duguje 293 K 85 f. a stari je dug članova od 1913. i 1914. 1251 K 96 f. Dug se ima što prije utjerati. — Po tom je pročitano izvješće revizionarnog odbora (Franjo Bahovec i Mijo Noršić), koji je pregledao poslovanje društva i sve knjige i našao sve u redu. Skupština je primila sva izvješća do znanja.

Nakon toga izabran je novi upravni i nadzorni odbor na 3 godine: Predsjednik: Milan Zjalić, podpredsjednik: Hinko Sauer, tajnik i blagajnik Franjo Lodeta. Članovi upravnog odbora: Pavao Cesar Josip Jug, dr. Nikola Reizer, Janko Herceg, Franjo Tkalić, Antun Vuković Josip Žitković i Franjo Obranić seljak iz Oloka. Nadzorni odbor: Franjo Bahovec, Mijo Noršić, Ivan Levičar i Tomo Devunić seljak iz Kladija.

Upravni je odbor proširen za 3 lica a nadzorni za 2. U svaki je odbor meinut po jedan seljak, jer seljaci čine većinu članova.

Kao izaslanik biran je na glavnu skupštinu centrale u Zagrebu Janko Herceg, a zamjenikom mu Ivan Levičar. Za ovjerovljenje zapisnika izabrani su: Josip Jug i Franjo Švarić. Upravni odbor predložilo je, da se društvena članarina po isci na 4 K godišnje i to je primijeno. Nakon toga predsjednik zaključuje skupštinu i želi, da se članovi oko društva okupe i porade živo, da ono što bolje napreduje. — Poslije je držao g. Pavao Cesar vrlo poučno predavanje o voćarstvu koje su članovi sa velikim zanimanjem saslušali.

Domaće vijesti.

Samobor kod sprovoda dra. Mile Starčevića. Kod sprovoda dra. Mile Starčevića dne 13. o. m. bio je zastupan i naš Samobor po gg. Milanu Zjaliću, Mirku Klešiću, Janku Komparetu i Josipu Kovačiću.

Umjesto vijenca na odar pokojnika darovali su: Franjo Ostaković 50 K, Milan Zjalić 60 K, Mirko Klešić 20 K, Ivan Budi 20 K, Gjurio Franceković 10 K, Adolf Blaga 5 K. Svega 125 K. Ovu je svotu predao g. Zjalić društvu sv. Ćirila i Metoda u ruke predsjednika družbe nar. zast. Vjekoslava Spinčića. — Izbori kotar samoborski bio je brojno zastupan.

Promaknuća. Perovodja višeg razreda kr. zem. vlade g. Gustav Huth imenovan je tajnikom kr. zem. vlade. Srdačno čestitamo!

Dr. Vladimir Cesar perovodja kr. zem. vlade imenovan je perovodjom VIII. činovnog razreda. Čestitamo.

Promaknuća kod vojske. Poručnik 27. domob. pješačke pukovnije g. Vladimir Presečki promaknut je na natporučnika.

Zastavnik 25. domobranske pukovnije Radica Buzina promaknut je na poručnika.

Odlikovani na ratistu. Bošidar Šurjak odlikovani je željeznim krestom sa krunom, Franjo Šurjak sa brončanom kolajnom na vrpel kolajne za hrabrost. Čestitamo.

Za spomen ploču palih samoboraca, darovala su: g. Josip Matijašević st. u Samoboru i g. J. Matijašević ml. u Zagrebu svaki 50 K. Gđa Paula Wöfel rođjena Vukovinski u Krapini 10, veselo društvo poslije stavnje K 10 40 Gđa Schick 5 K Na ovom lijepom daru naših samoboraca sugradnja srdačna hvala.

Dar Siromašnoj školskoj mladeži samoborskoj darovale: g. Mihovio Žokaj, su-

dar u Mostaru 20 K. g. Franjo Švarić posebnik, 2 K U ime mladeži zahvaljuje da rovateljima uprava škole.

Milodari. Za kip Marijin darovala je goja. Paula Wöfel r. Vukovinski iz Krapine 10 K; a jedno veselo društvo u Samoboru 8 K 12 f. Za kapelu sv. Ane darovao je N. N. 50 K. Župni ured toplo zahvaljuje!

† **Katarina Gollner** rođj. Kösegy supruža posjednika u Samoboru umrla je 13. o. m. nakon duge i teške bolesti u 80 godini života. — Sprovod joj je danas poslije podne — Naše saučelice rastušenoj rodbini, a pokojnici bila laka zemljica.

Samoborska željeznica. Prometna uprava samoborske željeznice javlja nam sljedeće: Danom 15. ožujka tg. staju na lok. željeznici nove nešto povišene vozne cijene na snagu. Skrižaljka tih vozni cijena izložena je na uvid kod blagajne postaje.

† **Nesteriuk Hryko** vojnik u bolnici Crvenog križa u Samoboru umro je 8. o. m. i pokopan na ovdšnjem groblju. Rođen je u Bahovi u Bukovini. Umro je od tuberkuloze. Pokoj mu duži.

Sa našeg trga. Prošle nedjelje bila je kontrola poglavarstva na našem trgu nešto oštija i pokazale se odmah posljedice. Prekupci stali su bježati a domaći mogli su mirno da se opakrbe. Tako je pobjegao sin poznate preprodavačice Jug, koja nosi u Zagreb sve, što samo ovdje pokupiti može. Na ovakove bi valjalo osobito paziti i jedan za sve puta zapriječiti tu trgovinu radi koje moramo mi svi zajedno najviše trpiti.

† **Mijo Razum** iz Konjščice umro je 21. veljače u 56 godini. Bio je inteligentan seljak i uzoran gospodar te za njim žali cijela okolica a osobito sirotinja, koja je često i veoma rado podupireo. Kod osnutka seljačke zadruge radio sve što je mogao, da se zadruga oživotvori te joj je bio predsjednikom do svoje smrti. Tako je otstupio svoje zemljište badava udrugu da načini cepinjak za voće, samo da narod uputi u sadjenju plemenitijih voćaka. Darovao je i komad zemljišta za gradnju jedne kapelice. Bio je i mjesni školnik nadzornik. Pokopan je uz veliko saučelice naroda. Bila mu laka hrvatska zemljica, koju je toliko ljubio. Pokoj mu duži!

I opet naši fijakeri. Primamo iz gradjanstva: Fijaker Librić tražio je ovih dana za vožnju iz kolodvora na trg za dvije osobe 4 K. Ovo je više nego lihvarija. U listu se već često na to potužuje nu naše poglavarstvo malo čini da uvede neki red. Mi opet ovdje tražimo, da se jednom već ipako gospoda pobrinu, da ta lihvarija prestane. Ne vjerujemo, da se tome ne može naći lijeka i načiniti red. Neka se cjenik poviši i stvar privede jednom kraju, da općinstvo bude ipako znalo što mora plaćati a ne da bude prepušteno samovolji te gospode. X.

Otprema živeža poštom. Na ravnanje ovozemnih interesenata saopćuje trgovačka i obrtnička komora zagrebačka, da se u Austriju, Bosnu i Inozemstvo ne smiju otpremati poštanski zamoci, sadržavajući ovu robu: pšenično, raženo, ječmeno, kukuruzno i rižino brašno, zatim sve vrste slanina, salo, mast i svinjsko meso, strova, sušena, samljevena i inače za porabu priredjena paprika, šećer, kolonijalni čaj, kava te kavini surrogati, od cikorijske, stadorne repe, žitarica ili drugih plodina u samljevenom i drugom obliku, sve vrste žitarica, pasulj, grah, leća, i druge ko-

muljice, životinjske i bilinske masti (n. pr. loj), sapun za pranje i sapunov prašak. Nasuprot toga može se ova navedena roba u poštanskim zamocima unutar područja Hrvatske i Ugarske bez zapreke otpremati.

Surogat krmiva za svinje. Potrebne se krumpirom, kukuruzom i drugim zemaljskim proizvodima, koje valja čuvati za ljudsku hranu, nalaze upotrebu surogata za prehranu svinja. Prema saopćenju iz trgovačke i obrtničke komore zagrebačke upozorena je sa strukovne strane naša vojna uprava, da u rečenu svrhu može osobito doći u obzir bujad obična (gemeiner Adierfarn, Pteridium aquilinum). To je vrst domaćeg paprata, koji kao korov raste u Hrvatskoj i Bosni u velikoj mjeri po šumama i pašnjacima. Kao krmivo služi samo korenje koje je slabo razgranjeno, te se nalazi 20 do 25 cm ispod zemlje, a valja ga sabirati u jeseni, a naročito ranom proljeću prije nego što mladice prokljaju. Korenje treba očistiti od zemlje, posušiti na zraku i prohraniti na suhom mjestu. Bujad obična sadržaje više škroba nego krumpir i uopće raznih hranljivih tvari u razmjeru kako ih trebaju svinje. Poradi velike hranivosti daje se odrasloj svinji u obrocima od najviše 2 kg bujadi, te iste uspijevaju kod te hrane vrlo dobro.

Vojna uprava odredila je, da se momčad u svojoj okolici, a to i oporavljenici bave sabiranjem tog dragocjenog korenja, te će u tu svrhu davati posebnu premiju.

Vojna uprava pripravna je i od gradjanakog žiteljstva preuzeti svaku količinu dobro spranog i na zraku usušenog zdravog korenja bujadi uz cijenu od K 15 po 100 kg. te su kao mjesta za predaju odredjena c. i kr. vojno opskrbna skladišta.

Umrli u župi samoborskoj od 15. veljače do 15. ožujka.

a) u Samoboru:

Petar Skendrović, 32 g. — Uršula Kukuljević 79 g. — Antun Juratović 72 g.

b) u selima:

Julijana Matković, Bobovica 18 g. — Jaga Mogulić, Slava gora 71 g. — Bara Horvat, Ordanjci 66 g. — Petar Noršić, Podvrh 37 g. — Stjepan Škrobot, Otok 1 dan, — Marija Spačil, Bregana 1 mjes.

PROSVJETA.

Diletantsko kazalište. Dne 25. o. m. tojest na Blagovjest daju diletanti drugu ovogodišnju predstavu u dobrotvorne svrhe. Davat će poznatu komediju „Svijet“ u 4 čina, u kojoj se na najduhovitiji način iz prizora u prizor izvrgava smijehu opće poznati društveni „trač“, koji često puta znađe inače mirnu i tihu obitelj sasvim usburniti i njezin obični život iz temelja preokrenuti. Sve je to u „Svijetu“ majstorski donšeno, pa i lica komedije, — počam od zabrinutog oca, kome je obitelj radi „trača“ skoro na razsapi, pa do običnih gradskih „tračlerica“ — obradjena su vjerno i istinski tako, da će općinstvo u ovoj društvenoj komediji, koja nije pisana u burlesknom tonu naći ugodne zabave i prijatnog rastrošenja, tim više što su pojave donesene u komediji tako česte i u našem običnom životu, pa su nam po tom i tako blize.

Glavne uloge su i ovaj put u valjanim rukama Ulogu majke, koja je uz svoga muža, oca obitelji, također mala žrtva „trača“ preuzela je gđica. Emica Anger, inače naša priznata pjevačica, dok će je sa onim što „svijet kaže“ obiteljati neumorne „tračlerice“

koje će prikazivati grđa. Zdenka Reizer i gdje Lina Till. Gdje Zlata Bogović nastupit će u ulozi služavke Kate, koja sa svojim mačkom dijeli podjednako gorke posljedice „trača“.

Lijepu kćer, zbog čije se sreće i budućnosti i zameće sva ta komedija i taj „trač“ — igrat će gdje. Zlata Rumenić, koja ovaj put stupa prvi put na pozornicu, dok je dražesna i milu ulogu mladije kćerke iz blagonaklonosti preuzela gdje. Renata pl. Miletić iz Zagreba, kćerka pok. hrv. književnika i bivšeg intendanta hrv. zem. kazališta u Zagrebu dra. Stjepana pl. Miletića. Gdje. Pavica Cesar inače poznata od prve predstave kao Doona Lucia d'Avadorea nastupa ponovo pred općinstvo u ulozi gospođe Marte, koju također i nehotice povuče talas tog društvenog „trača“ sa sobom, dok će gdje. Lizka Strovica igrati ulogu služavke Ane.

Mlada gospođa Bruno Breyer, Milivoj Presečki i Josip Kovačićek drže vješto i spremno muške uloge u svojim rukama.

Pokusi za tu pretstavu već se marljivo održavaju, pa će se ulaznice za nju prodavati na dan pretstave i to od 8—12 sati prije podne u papirnici i tiskari S. Šeka, a poslije podne od 2—5 sati kod dnevne kazališne blagajne u Sokolskoj dvorani, a na večer kod večernje blagajne. — Cijena je ulaznica za prva tri reda stolica 3 K, a sva druga sjedala 2 K, za stajanje 1 K. Dileptanti koji su sudjelovali kod prve predstave (Charleyova tetka) ne plaćaju ulaznice, pa se pozivaju da svoje slobodne ulaznice za vremena podignu za sjedala isuzev prva tri reda. Početak je točno u 8 sati na večer.

Programi uz cijenu od 20 filira po komadu moći će se dobiti kod blagajne. — O kazališnom repertoaru za travanj donjet će „Samob. List“ nakn dno posebni izvještaj.

Naš kralj Karlo IV. i naša kraljica Zlata Dobrotvorni spis Fr. Bartuša. Cijena 60 fil. Nakladom toga omladinskog pisca izašla je veoma lijepa savremena knjižica sa 6 slika, u kojoj se našoj mladeži crta život našega kralja Karla IV i naše kraljice Zite. Ovim spisom pobudjuje se ljubav spram Previšnjega prijestolja i patriotski osjećaji u srcima mladeži. Uz bogati sadržaj, koji je pisac zadrio u toplo i lijepo raho, odlikuje se djelce lukusnom opremom i jeftinom cijenom, a namijenjeno je dobrotvornoj svrhi. Od svake narudžbe dobiva 10% „Zaklada za potpomaganje oskudnih pučkih učitelja i učiteljica te njihovih udovica i sirota.“

U istu plemenitu svrhu izdao je pomenuti pisac i svezak izletara ili gradju za stvarnu obuku u domu, u školi i u prirodi za 1., 2., 3., 4. i 5. godište pučkih škola. Cijena 60 fil. To je korisna knjižica, u kojoj će naša mladež naći u pokraćenom obliku gradju iz stvarne obuke sastavljenu po najboljim našim stručnjacima, pa se stoga najtoplije preporučuje mladeži naših pučkih škola.

Narudžbe se upravlja samo naslovu „Hrv. učit. pripomoćna i posmrtna zadruga u Zagrebu.“ Hrv. učit. dom u Zagrebu. Kuhovičeva ulica 35, a otpremaju se samo plaćene narudžbe.

Privredni stanovi za ratne invalide i radnike. Primili smo ovu vrlo aktualnu, zanimivu i pomno sastavljenu knjižicu od arhitekta Benka pl. Deutchsa gradskog zastupnika grada Zagreba koju je uredio g. Vladimir Steiner. — Cijena je knjige K

1. 50, a dobiva se u Zagrebu, Pantovčak br. 1 — Preporučujemo je našim cijen. čitačima.

Hrvatska i ratni tereti.

Pod ovim naslovom donosi „H. L.“ vrlo interesantan članak te veli da će samo na zemlje sv. Stjepana, dakle na Ugarsku i Hrvatsku, otpasti samo za amortizaciju i kamate od ratnih troškove godišnje oko jednu i pol milijardu kruna i to će se morati proračunom redovito namaknuti svake godine interesantno je za to pitanje, kako će se ti ratni tereti odnositi na Hrvatsku i Slavoniju Ovo se pitanje naravno samo nagadja jer dok se ne sklopi mir ne može se ništa pozitivna i stalna ustvrditi. — Ako pomislimo, da je sva dosadašnja potreba Ugarske, za amortizaciju i kamate dogova iznosila oko 360 milijuna kruna godišnje onda si možemo lako stvoriti pojam, kakve će svote biti potrebe u tuđim i kakovi će se sve izvori prihoda morati da traže i poviše, da se namaknu potrebna sredstva za amortizaciju i kamate novih dugova. Prema kvoti imalo bi ubuduće otpasti na Hrvatsku i Slavoniju u ovu svrhu oko 150 milijuna kruna.

Do sada je Hrvatska i Slavonija doprinjala u zajedničke svrhe oko 80 milijuna a sada će se dakle ta svota povećati na daljnjih 150 milijuna. Dok smo do sada davali za zajedničke potrebe 56% od čistog prihoda, a za naše autonomne potrebe nam je ostalo 44%, to bi prema ovom ključu za obje potrebe morala Hrvatska i Slavonija namaknuti godišnje oko 350 milijuna kruna (200 mil. za zajedničke i 150 mil. za autonomne potrebe). S ugarske strane se već naglašuje, da bi ovo stanje bilo neodrživo i preteško za nas, pa se misli, da bi se za Hrvatsku i Slavoniju morala ustanoviti jedna stalna svota, kojom bi ona pokrivala zajedničke i svoje potrebe.

O potonjoj namjeri s ugarske strane pisao je nedavno sveuč. prof. dr. Egersdorfer u „Savremeniku“, no nije zauzeo nikakvoga stanovišta ni za, ni proti; istaknuo je ali kad bi se prihvatilo ovakvo rješenje, da bi onda nestalo i financijskoga samoodređenja Hrvatske i Slavonije a to se bi dozvolilo ni samoosvjest našega naroda, koji bez razlike stranaka teži za gospodarskom svojom samostalnošću, a poslije rata će još više težiti.

Prema tome, pitanje kakoće se Hrvatska i Slavonija odnositi prema ratnim teretima nakon rata, ostaje otvoreno, ali u njemu se vidi putokaz, kojim pravcem moraju da pođu sva naša narodna nastojanja. Taj pravac je jedino što intenzivnije, snažnije i neumornije nastojanje, da sve što imamo i možemo iskoristimo za podignuće našega narodnoga gospodarstva. Samo ekonomska snaga moći će u budućnosti sačuvati naš narod od tuđinskih prisilenja i približiti ga, te konačno dovesti do ostvarenja njegovih političkih i kulturnih ideala.

Gospodarstvo.

Kartiranje sameborskog vinogorja — rekonstrukcija novih vinograda.

II.

Upravna općina: Samobor, rudina: Giznik.

Uzroč zemlje za analizu uzeti su sa svake pojedine rudine od raznih vlasnika vinograda — prema tome kako se mijenja tlo, tako, da se je dobio točan prijegled. Kod oduzimanja uzoraka odnosno analize glavna je važnost polagana, da se ustanovi procentualni fiziološki djelujućeg vapna, kako bi se izbjeglo u buduću saditi u pretežno vapnena tla i takove vrste loze, koje se podnose mnogo vapna, ili opet obratno saditi vrste podane sa vapnena tla na lozasta tla, sa malim ili nikakvim procentom vapna. Dašto da pri tom valja uzeti obzir i na vlagu u

tlu, te da li je tlo više zbijeno (kompaktno) rahlo ili suho itd.

U vinogradima rudine Giznik prodjeno je i to: kod dra. Stjepana Oreškovića. Gusta smedja ilovina sa sadržajem vapna 000%. Uz Filipca, donji Giznik svjetlo žuta skoro bijela laporjača, pomješana sa sivo-smedjom gustom ilovinom u podu medit. lapor vapna 2460%. U čupnom vinogradu, ilovina pomiješana sa laporom vapnenačom 1740%. Kokman smedja ilovina 000%. Weber Horvat, tamnije smedja ilovina izmješana svjetlo rdjastim trošinama litavca 000%. Ispod Belana žuta pješkovita ilovina pomješana sa krotinama pješčenjaka 000%. U vinogradu Filipa Šimca, gusta siva ilovina, pomješana mnogim krotinama zrnateg vapnena 000%. Kod Angera, ilovina izmješana sa nešto lapor (vapnena gnijezda) 050%. U vinogradu Stjepana Fresla, siva ilovina izmješana svjetlo žuto rdjastim trošinama litavca 000%.

Rudina Pušina-Rupice.

U rudini „Pušina“ vinogradsko tlo Marcela Melničaka, jest koluvijalna srednje teška prigoraka žućkasto smedja ilovina sa sitnim krotinama litavca i dolomita sadržaje vapna 950%. Zatim kod Josipa Kosa, tlo je koluvijalna laporjača sa 2180% vapna. Vrlo mnogo vapna sadržaje tlo Janka Kupresa, 67%. Tlo je svjetlo žuto siva zbita vapnjenjača (nastala trošenjem lapor.) Zemljište Vjekoslava Ivanuševića jest goraka ilovina na sitno izmješana sa laporom, sadržaje 1819% vapna. Zatim vinograd udove Dragoša, što gleda na istok pada prema cesti u Mirnovec, tlo mu je svjetlo sivo smedja gusta laporjača sa 2280% vapna. U vinogradu Marcela pl. Frigana tlo je svjetlo žuta laporjača sa 2553% vapna. Napokon vinogradsko tlo Dr. Juratovića zbita je ilovina pomješana sa laporom (vapnena gnijezda) sadržaje 1710% fiziološki djelujućeg vapna.

Kako se vidi vinogradsko tlo rudine „Giznik“ jesu djelom veoma guste ilovinske stiplavine proizvede trošenja što mediteranskih vapnenaca, i dolomita, ali i lapor. Tu imade uz čiste ilovine sa 000% tla, djel. vapna i takovih tla u kojima je ilovina izmješana raspadlim laporom (u pr. čupni vinograd). Takovo nezgodno izmješanje dogodilo se je prigodom rigoliranja, kada su se uzlijed šablonškoga kopanja izmješali pojedini slojevi profila tla. Kada u takovom tlu nalazimo na pr. poprečno 1740% tla, djel. vapna, onda je u pojedinim natrošenim laporim komadima naravno mnogo više. Dolazi li k tome u nižem ravlijem položaju prolazeta vjaga, onda se nesmijsmo šuditi da tu ni montikola neće da uspijeva!

Takih slučajeva imade tek na dva tri mjesta sa nesaznoj površini. Prema svojoj sastavi tlo je rudine Giznik veoma prikladno za obnovu na podlozi Riparije portilla. Pogriješka je samo to što se je mjestimice preduboko sadilo. Osobito u nizinama valja na to vrlo paziti. Piša sadnja (na 25 cm dubljine), redovno prekopanje, bolja kultura po-pravit će sve nedostatke u tlu. Rupestris monticola što je pojedinci uzimaju kao podlogu u Gizniku nije prikladna za ova tla — pogotovo ne u nizinama. Rupestris monticola traži južni topli položaj i više suho pješkovito šljunasto tlo U hladnom ilovastom tlu kakvo je pretežno u Gizniku cijepijene vrste sa montikoli rado se ospavaju, slabe rode, trpe više od posebe simi. Osobito sve vrste Piemenke i Kraljevina na ovoj podlozi stradaju te se rado pojavljuje Apoplezija (U Franceskoj svana Toiletage) od koje pojedini šokoti naglo uginu (Pflanzliches Absterben) ili se momentano pojedini djelovi osuše te konačno prije vremena uginu. I vrsti sa ovoj podlozi ako nijesu na pravom mjestu i cijepijene sa sročnim (afinitet) joj vrstama ječe stradaju od bolesti otduma te je obrana razmjerno i komplicirana. Tamo gdje je ilovina pomješana sa laporom mjesto Rupestris-Montikola seka se u Gizniku upotrijeb-kao podlogu hibrid Aramon Rupestris Gemini br. 1. koja se takovom tlu bolje prilagodjuje.

(Nastavit će se.)

Odmah za iznajmiti

savim novo uređeni stan u I katu, sastoji se iz dvije sobe, kuhinje i uzgrednih prostora u kući **Smidhenova ulica br. 5.** Obavjest: raz zemno lijevo u odvjetničkoj pisarni Dr. Oreškovića.

Rendez-vous Samoboraca u Zagrebu.

Svratište

u „bobačkom rogu“

Elegantna restauracija. Izvršna kuhinja, dobro vino i pivo.

preporučuje svojim cijenjenim gostima
F Horvat svratištar.

Javna zahvala

Svim prijateljima znancima i rođacima, koji su našu dobru suprugu i majku, odno našu staru majku

Amalija Kalin

do hladnog groba sproveli a nama svoje saučestje izrazili, budi ovime izrečena naša najdublja hvala.

Tugujuća rodbina.

Darujte

za ploču palih samoboraca.

Prodaju se:

2 veća i 4 manja fotelja, divan ovalni stol i 1 manji željezni krevet. Upitati u tiskari.

Pozor!

Halo!!

Halo!!

Tko govori?

Krsto Lilić Knin

poste restante (Dalmacija).

i nudi miomirisnu kavu u zrnu (nesamijevenu) cijena za 5 kg. samo K 35.

Razabiljem pouzdem.

Krsto Lilić, Knin

poste restante

Dalmacija

Dobre čizme i zimski kaput prodaje se. Upitati kod g. Šeka.

Najprikladnije darove za imendane, rođendane itd.

u velikom izboru imade

IVAN HUBALEK

urari i draguljar

SAMOBOR, glavni trg (kraj ljekarne).

Popravci obavljaju se brzo i točno.

Pomodna kuća i tvornica rublja S. BERGERA nasljednici

Jelačićev trg br. 2. ZAGREB Jelačićev trg br. 2.

Fine vunene i svilene tkanine.

Veliko skladište fine svile, fantase tkanina po najnovijem ukusu, engleskih tkanina za kostime, flanela za bluze i kućne haljine te raznih podstava i barhenda.

Muško i žensko rublje kao i posteljina.

Veliko skladište pamučne i platnene robe, stolnog rublja, garnitura za kavu, vezene garniture za krevete i pokrivača od flanela, sagova, zavjеса i tkanina za pokućstvo.

Uzorke kao i pošiljke preko K 20— šaljemo franko.

6 filira

6 filira

Najbolji cigaretni papir sadašnjosti je

„GOLUB“

Jedini hrvatski proizvod.

Zdraviju neškodljiv.

Dobije se svuda. — Stoji samo 6 filira.

Prva hrv. tvornica cigaretnog papira
U ZAGREBU.

6 filira

6 filira

STAKLANA FRANZ, Zagreb, Jelačićev trg 7.

Trgovina na malo i na veliko. — Telefon br. 22-42.

Krasne moderne čaše. Elegantne kristal garniture, najnoviji proizvod.

Prikladni darovi za svaku zgodu kao:

čaše i boce sa hrvatskim narodnim grbom i trobojkom. Majolika čuture u narodnom slogu. Nippos figure iz glasovitih tvornica. Električne i petrol. svjetiljke i lampaši.

Specijalno skladište za bakteriološki i fizikalno potrebne.

Staklenke za odpremu dejetaka u propionim drvenim kutijama.